

A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT KÜLSŐ ÉS BELSŐ KOMMUNIKÁCIÓJA

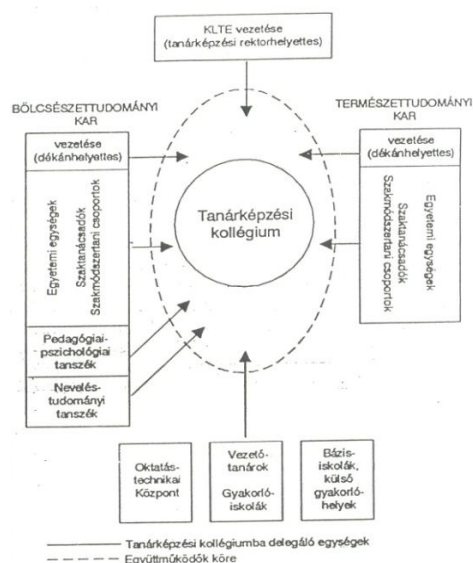
1. TANÁRKÉPZÉSI KOMMUNIKÁCIÓ A KEZDETEKTŐL A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT MEGALAKULÁSÁIG (1924–2014)

A debreceni egyetemen az 1924. évi XXVII. törvény nyomán már 1925-ben létrejött a Tanárképző Intézet, amely ebben a formában közel negyedszázadig működött. A kormány 260/1949. sz. rendelete nyomán az egyetem egész képzési rendszere, szervezete átalakult, és a Tanárképző Intézet megszűnt. Intézményesített centrum híján a gyakorlatítás szervezését egy koordináló hivatalnok intézte. Ugyanakkor – az országban hosszú ideig egyedülállóan – a tanárképzés ügyét hol önállóan, hol az oktatás egyetemi feladatainak irányításával együtt, mindig rektorhelyettesek képviselték az egyetemi vezetésben.

1990–1993 között szemléletváltás következett be a korábbi rendszerhez képest a képzés koordinálásában. Régóta szükségesnek mutatkozott egy olyan oktatási-nevelési (illetve szervezési) egységnek a létrehozása, amelyre rá lehet bízni részben annak eldöntését, hogy kik alkalmasak egy-egy tudományággal való ismerkedésen túl arra is, hogy sajátosan tanári oktatási-nevelési feladatokat el tudjanak látni.

1993-ban a tanárjelöltek gyakorlati idejének az adminisztratív szervezésére, irányítására létrehozták a mindenkori tanárképzési rektorhelyettes által irányított Tanárképzési Kollégiumot. Már akkoriban felmerült, hogy ez az operatív szervezet egy leendő Tanárképző Intézet csíráját hordozza magában. Ennek az intézménynek állandó tanácsadó testületevé alakították át a már létező Tanárképzési Bizottságot.

A Tanárképzési Kollégium feladata kettős volt: egyrészt mint döntéshozó testület, másrészt mint „logisztikai centrum” működött.

A Kollégium tagjai 1993/94-ben és a további években 2005-ig

Az 1993–94. tanévben és az integráció előtt	Az integráció után és a TEK első évében
rektorhelyettes	
Szentirmai Attila (1993–1995) Szabó József (1995–1999)	Imre László (2000–2003) Szabó József (2003–2004) Gaál István TEK elnökhelyettes (2004–2005)
elnök	
Brezsnyánszky László (1993–2005)	
titkár	
Sümeiginé Törőcsik Tünde (1993–2001)	Danyi Katalin (2001) Juhász Judit (2002–2005)
Pszichológiai Intézet	
Balogh László (1993–1998)	Tóth László (1998–2005)
Neveléstudományi Intézet	
	Szabó László Tamás (1995–2005)
szaktanácsadók/módszertanok	
Kónya Józsefné (1993–2005)	
a gyakorlógimnázium képviselője	
Görömbei Andrásné (1993–2005)	
a gyakorló általános iskola képviselője	
Fürtös Sándorné (1993–1998)	Mózesné Szabó Judit (1997–2000)
a BTK oktatási dékánhelyettese	
Bartha Elek (1993–1998)	Bársony István (1998–2005)
a TTK oktatási dékánhelyettese	
Borbély György (1993–1998)	Gaál István (1998–2004)
az MFK (későbbiekben MK) oktatási dékánhelyettese	
Lőrincz Béla (1995–2005)	
az MTK oktatási dékánhelyettese	
	Kátai János (2000–2004)
a Konzervatórium (későbbiekben a ZK) képviselője	
	Szabó Márta (2000–2005)

Az 1993/94. tanévben a KLTE Egyetemi Tanácsa megtárgyalta és jóváhagyta a kidolgozott szabályzatokat, s a megszerveződő Tanárképzési Kollégiumot az állandó bizottságai közé sorolta. A határozat szövege szerint: „A Tanárképzési Kollégium az Egyetemi Tanács átruházott jogköre alapján a tanárképzési rektorhelyettes mellett működő döntés-előkészítő, véleményező és operatív feladatokat ellátó testület, melynek felelőssége többek közt, hogy koordinálja a tanárképes szakok tanárképzési kurzusainak egymásra épülését; alakítsa ki a tanárképzés ügyviteli rendjét, azt szükség szerint módosítsa; határozza meg a vezetőtanárok megbízásának pályázati feltételeit, az eljárás módját; gondoskodjék az alsóbb évesek gyakorlatainak megszervezéséről; valamint a vezetőtanárok továbbképzéséről és munkájuk áttekintéséről.”

A Tanárképzési Kollégium feladatának tekintette a tanárképzés intézményen belüli rendjének lényegi egységesítését, ezért

- mindenképp meghatározta saját funkcióját és szervezeti, működési szabályzatát;
- tisztázta a Kollégium és a Tanárképzési Bizottság hivatali viszonyát.

„A Tanárképzési Kollégium a két testület egyidejű fenntartását és együttműködését javasolja, amelynek formája a Tanárképzési Kollégium prioritása mellett megvalósuló együttműködés, ahol a Tanárképzési Bizottság a tágabb tanácskozó, szakmai legitimáló testülete a Tanárképzési Kollégiumnak. Itt a Tanárképzési Kollégium a szabályzat-erejű tervezeteket a Tanárképzési Bizottság véleménye alapján terjeszti az Egyetemi Tanács elé.” (1995. február 2.)

Ebben az együttműködési keretben a Kollégium

- megalkotta a vezetőtanárok munkaköri leírását és kinevezési szabályzatát;
- definiálta a szaktanácsadók és a szakmódszertanosok feladatait és meghatározta finanszírozásukat; valamint szabályozta a szakmódszertani képzés rendszerét és szervezeti kereteit;
- döntött a gyakorlás rendjéről, leírta a tanítási-pedagógiai gyakorlat követelményeit, a folyamatot, a szervezeti rendet a jelentkezéstől a zárótanításig és a képesítő vizsga követelményeiig;
- meghatározta a bázisiskolák szerepét és feladatait a tanárjelöltek gyakorlati képzésében.

Ezeket a szabályzatokat a következő években a Tanárképzési Kollégium folyamatosan frissítette és finomította.

1995–2001 között a finanszírozás konkretizálásával (EPED) tényleges kísérletek történtek a képzés valós költségeinek nevesítésére, ezzel együtt az a törekvés is érvényesült, hogy a tanárképzés számai különüljenek el a költségvetésben, és az egyes feladatokhoz rendelődjenek a szükséges összegek. A kísérletek nem eredményezték ugyan a tanárképzés finanszírozásának megoldását, de legalább föltárták a szükségleteit.

A KLTE önálló tanárképzési rendszerét 1996 februárjában akkreditálták együtt a gyakorlati képzés modelljével. Az Országos Akkreditációs Bizottság Látogató Bizottsága a tapasztalatok összegzéseként megállapította, hogy „jelentős eredmény a tanárképzés egységesítése a természettudományi és a bölcsészettudományi karokon; az egyetemi szintű felügyelet: a tanárképzési rektorhelyettes koordinálása; a Tanárképzési Kollégium az intézményi szakgazdája a KLTE tanárszakos képzésének.”

Részlet az önértékelésből:

„A tanárképzés által kibocsátott szakembereket szakmai tudásuk és gyakorlati pedagógiai felkészültségük alapján országos szinten kiválónak értékeljük. Ezt a véleményt a tanárjelöltek széleskörűen megalapozott szaktárgyi felkészültségére, pedagógiai-pszichológiai tájékozottságukra, elméletileg és gyakorlatilag egyaránt elmélyült szakmódszertani ismereteikre, különböző iskolai tapasztalataikra, rendszerint féléves tanítási gyakorlatukra, szakdolgozat írásával megszerzett kezdő kutatási eredményeikre, az egyetemi évek alatt szerzett kultúrájukra és általános műveltségükre alapozzuk. Ez a minőség a tanárképzésben folyamatban lévő és hazai viszonylatban példaértékű változtatásokkal az anyagi nehézségek ellenére hosszabb távon is garantálható.”

1995-től már törvény deklarálta az intézményi önállóság elvét a közoktatásban is, ezért lehetőség nyílt a helyi programok kialakítására, a részbeni gazdasági önállóságra, a szervezet és a működés iskolai szintű meghatározására, megerősödtek a tantestületek jogai, kontrollként működhettek a társadalmi partnerek és a szülők az iskolai életben. Ennek fejleményeként megélnéült az országban az innovatív tevékenység: iskolafejlesztő modellek bontakoztak ki, konferenciákat, szabadegyetemeket rendeztek az innovációról, a szakfolyóiratokban cikkeket publikáltak az iskolai pedagógiai kísérletekről, és többek között tantárgypedagógiai kísérletek is indultak. Törölték a Regionális Oktatási Központokat, de helyükbe nemsokára az OKÉV (Országos Közoktatási és Értékelési Vizsgaközpont) területi oktatási centrumai léptek.

Az 1996-os közoktatási törvénymódosításból (6.§ (5)) az iskolázási kötelezettség 18 évre való kiterjesztése érdemel figyelmet, valamint az iskolai szerkezetváltás feltételeként is funkcionáló regionális fejlesztési tervek megalkotásának előírása. A törvény nagy figyelmet szentel a kisebbségi jogok érvényesítésének és a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának-nevelésének. A gyermeki jogok kérdései általában véve a jogszabályt lényegi összefüggésekben határozzák meg.

A közoktatás modernizációjával harmonizált az a törekvés, amely a pedagógus szakma megújítására irányult. Nemcsak a továbbképzések fejlesztésének gondolata vált különösen fontossá, egyre inkább érvényesült a mesterség-jelleg megerősítésének trendje is, valamint az igény, hogy a képesítési követelmények összehangolhatók legyenek az oktatás változó igényeivel. Mindezek az elvek a tudás- és értékközvetítő szakemberek nevelését teszik lehetővé.

Az innovatív törekvések elérték a szabályozásért felelős politikusok, a rendeletalkotók körét, és lényegi változásokat hoztak a felsőoktatási képzés rendszerében. Sorra elkészültek a képesítési követelmények, és napvilágot láttak azok a kormányrendeletek, amelyek a pedagógusképzést szabályozzák. A sokféle szakterületet sokféle rendelet fedi le, nem lehet valamiféle egységes koncepcióról beszélni, és ezek egymással időben sem voltak szinkronban.

A rendeletek a következők:

- 158/1994. Kormányrendelet a tanító- és óvóképzés képesítési követelményeiről;
- 4/1996. Kormányrendelet a közgazdasági szakokról;
- 157/1996. Kormányrendelet a műszaki felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről;
- 111/1997. Kormányrendelet a tanári képesítés követelményeiről;
- 166/1997. Kormányrendelet a természettudományi tanárszakokról;
- 105/1998. Kormányrendelet a zeneművészeti felsőoktatás alapképzési szakjainak általános képesítési követelményeiről;
- 146/1998. Kormányrendelet az agrár felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről;
- 41/1999. (X. 13.) OM rendelet a pedagógus-szakvizsga képesítési követelményeiről;
- 185/1999. Kormányrendelet a szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szakok működésére vonatkozóan;
- 168/2000. Kormányrendelet a gyógypedagógus-képzésről;
- 129/2001. Kormányrendelet a bölcsészettudományi alapképzési szakok képesítési követelményeiről;
- 77/2002. Kormányrendelet a felsőoktatási alapképzési szakok képesítési követelményeinek kredit-rendszerű képzéséhez illeszkedő kiegészítéséről
- 3/2003. Kormányrendelet az egészségügyi szakokról.

A tanári képesítés követelményeiről szóló 111/1997-es Kormányrendelet megjelenése után a Tanárképzési Kollégium hozzálátott az ehhez kapcsolódó helyi feladatainak leírásához és a végrehajtásához is. A rendelet az akkreditált-hoz hasonló szerkezetben, de kibővített időkeretben írja elő a leendő tanárok egyetemen történő felkészítésének követelményeit, megnevezi, de nem fejt ki az iskolai gyakorlatok típusait, és megszabja időbeli kiterjedésüket.

A tanárképzés rendje ezzel alapvető változás elé került. A lényeges részeket illetően megtörtént a tantervek átalakítása, de gondot okozott a törvényalkotók köréből kiszivár-

A Kormány rendeletei

**A Kormány
111/1997. (VI. 27.) Korm.
rendelete
a tanári képesítés követelményeiről**

A Kormány a felsőoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXX. törvény 72. §-ának d) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) A tanári képesítés megszerzésére irányuló képzés az általános pedagógiai-pszichológiai, a szak módszertani és az iskolai gyakorlati képzést magában foglaló, egyetemi és felsőiskolai szintű alapképzésben, illetve kiegészítő alapképzésben folytatható olyan képzés, amely a tanári tevékenység gyakorlására készíti fel.

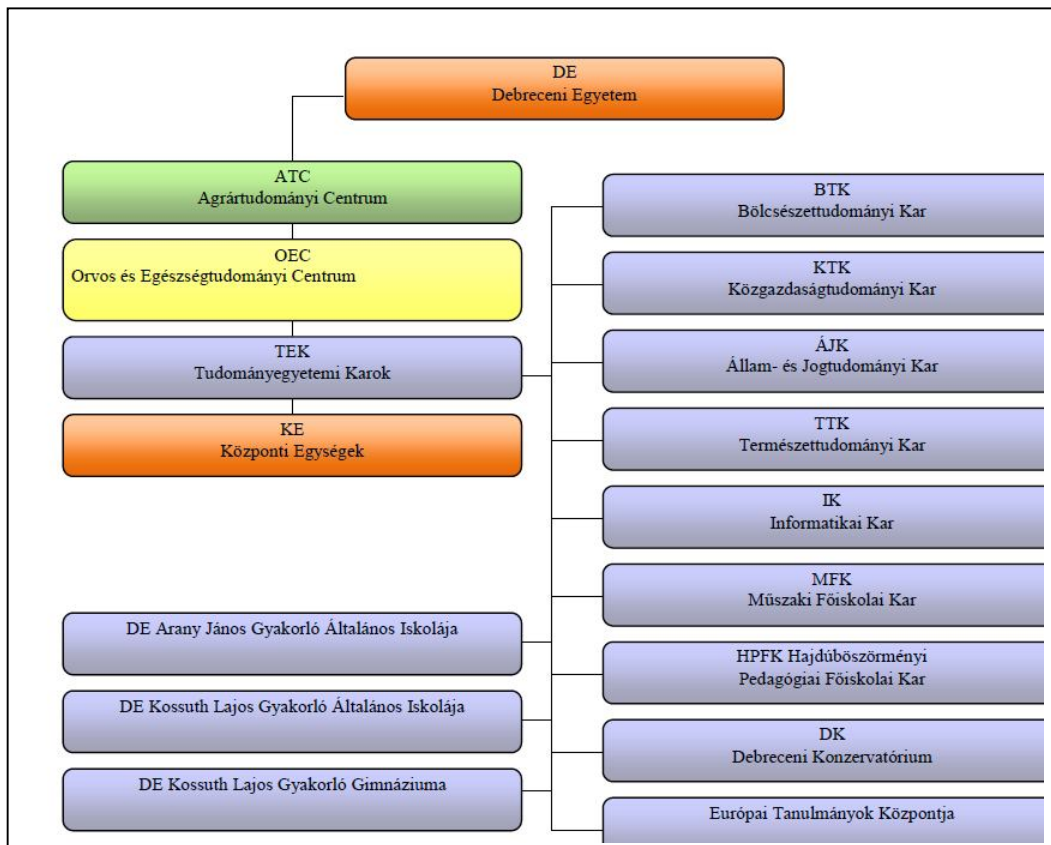
gott hír: hamarosan módosítják a rendeletet. Elvileg az új tantervnek – felmenő rendszerben – az 1998/1999-es tanévtől kellett volna életbe lépnie, de ez a bizonytalanságok miatt az ország egyetemén késve történt meg.

Az 1996–97-es tanévtől megkezdődtek a tanári képesítő vizsgák: (először a Bölcsészettudományi Kar új tanulmányi és vizsgaszabályzata alapján a BTK-n), majd 1998–99-től a Természettudományi Karon is, bár ott a szakmai záróvizsga magában foglalta a tanári képesítővizsgát.

A Tanárképzési Kollégium 1999 végén megtárgyalta a tanári szakdolgozat szabályzatát; a szakdolgozat a 111/1997. Kormányrendelet értelmében a képesítő vizsgára bocsátás előfeltétele, és egyben egyik részteljesítményeként értelmezhető.

2. TANÁRKÉPZÉSI KOMMUNIKÁCIÓ A DEBRECENI EGYETEMEN (2000–2012)

Az integrációs tárgyalások eredményeképpen 2000 januárjában létrejött a Debreceni Egyetem. Az új karokkal kiegészült Debreceni Egyetemen kibővített formában kellett életre hívni és működtetni a különböző tanácsadói és szakértői testületeket (Tanárképzési Kollégium, Tanárképzési Bizottság, Közoktatási Albizottság). A bizottsági munka során a cél az egyes karokon folyó tanár- és pedagógusképzési tevékenység megismerése volt. Példaértékűnek tekinthető az MFK és a BTK, valamint a tanárképzési rektorhelyettes által aláírt együttműködési megállapodás, amely szerint a műszaki tanárképzés a Debreceni Egyetem általános tanárképzési rendjébe illeszkedve folytatódott.

Az integrált egyetemen érdekegyezés híján mégsem kapott megfelelő támogatást az egységes tanárképzés, és érdemei ellenére sem erősödött a Tanárképzési Kollégium pozíciója, miközben működése szükség szerint kiterjedt a csatlakozott főiskolai karok tanárképzési problémáinak megoldására, és mind szervezeti, mind koncepcionális szempontból készen állt a karokon átnyúló, egységes tanárképzés megszervezésére.

A Tanárképzési Kollégiumnak addigi tevékenysége alapján kompetenciájába tartozott:

- a tanárképzés rendjére vonatkozó egyeztetett szabályzatok megfogalmazása és érvényesítése;
- a közös tárgyak, vizsgák teljesítésében a karok közti kooperáció előkészítése;
- a hallgatók számára a képzés átjárhatóságának biztosítása;
- a hallgatói tájékoztatás és nyilvántartás korszerűsítése;
- a szabadon választható tárgyak kínálatának bővítése;
- a finanszírozás, mindenekelőtt a gyakorlati képzés költségeinek egységesebb áttekintése, elosztása.

Az integrált egyetem egységeiben gazdasági haszonnal is járhatott volna a tanárképzési feladatok összehangolása.

Egység	Képzési feladat	A képzés jellege
HPFK	Óvóképzés	Főiskolai kimenet
BTK	Közismereti szaktanárképzés	Tanárképes bölcsész szakokon választható tanárképzés, egyetemi kimenet
TTK	Közismereti szaktanárképzés	Kétszakos tanárképzés párhuzamos, egyszakos, ráépülő tanárképzés, egyetemi kimenet
Konzervatórium	Művésztanárok képzése	Zeneművészeti tanárképzés, egyetemi és főiskolai kimenet
MFK	Mérnöktanárok képzése	Kettős oklevelet adó, ráépülő tanárképzés, főiskolai kimenet
MTK	Agrármérnök tanárok képzése	Kettős oklevelet adó, ráépülő tanárképzés, egyetemi kimenet

Készen állt egy tervezet is az egységes tanárképzés szervező intézményére, sőt a pedagógustovábbképzés integrálására. Ezt az integrációs bizottság többször tárgyalta, de az alább bemutatott tervezet akkor nem valósult meg.

Javaslat a pedagógusképzés jövőbeni rendjére a Debreceni Egyetemen – Pedagógusképzési Integrációs Bizottság

A pedagógusképzés az egységes Debreceni Egyetem olyan sajátos képzési területe, illetve típusa, amelyet az egyetemet alkotó korábbi intézmények többsége tevékenysége meghatározó vagy kiegészítő részeként kisebb-nagyobb mértékben, rövidebb-hosszabb múlttal folytatott, és valószínűleg nem csökkenő súllyal a jövőben is folytatni fog. Várható, hogy a pedagógus (tanár)képzés olyan egységekben (karokon) is meg fog jelenni, ahol jelenleg még hiányzik.

A pedagógusképzésnek az egyetemen megjelenő sokfélesége ellenére vannak közös jellemzői, valamint az alapvető egységeken (karokon) esetenként túlnyúló, azok tevékenységét (ill. tevékenységük egy-egy szeletét) bizonyos területeken és szinteken összekötő (integráló) részei.

Alapfeladatának zökkenőmentes és színvonalas ellátása, közös érdekeinek eredményes képviselete vagy érvényesítése céljából szükség lesz a pedagógusképző tevékenység alapvetően továbbra is a karokon (szakterületeken, egységeken) folyó tartalmi munkájának egyetemi szintű koordinálására.

A karok közötti koordinációnak a KLTE tanárképzésében már hagyománya van. Ennek fenntartása mindenképpen szükséges, és célszerűnek látszik, hogy ebbe a koordinációba a következő időszakban fokozatosan az agrár és zenei tanárképzés is bekapcsolódjon. Mivel a Wargha István Főiskola eddig teljes egészében intézményen belül végezte saját (és sajátos, a tanárképzésen kívül álló) óvóképzését, annak autonóm szervezete a közeljövőben továbbra is fenntartható. Hosszabb távon létrehozható a pedagógusképzés egységes szervezete, de az integráció első lépéseként arra kell törekedni, hogy a már kiépült és jól funkcionáló rendszerek eredményesen tovább működjenek.

Az integráció felé teendő első lépés a különböző pedagógusképzések koordinációs fórumának létrehozása. A fórum feladata olyan elvi és tartalmi kérdések vizsgálata, amelyekben a közösen elfogadható, és a rendelkezések szellemének is megfelelő álláspontok kialakíthatók. Így a különböző pedagógusképzések rendszerei, ill. a rendszereknek az együttműködés révén eredményesebbé váló szeletei fokozatosan közeledhetnek egymáshoz. A fórum egyetértéssel kialakított ajánlásait, javaslatait, véleményét az egyes pedagógusképző struktúrák beépítik saját rendszerükbe.

A koordinációs fórum célszerűen egy olyan Pedagógusképzési Integrációs Tanács lehet, amelynek tagjait a pedagógusképzésben résztvevő karok delegálják, karonként egyenlő számban, és hasonló arányban részt vesznek benne a tanárképzés általános részét végző egyetemi egységek (Neveléstudomány, Pszichológia), valamint a gyakorló intézmények képviselői. Elnöke a pedagógusképzési rektorhelyettes.

A tanárképzés ajánlott szervezeti rendje

A tanárképzésben megvalósult integráció jövőbeni zökkenőmentes működése, közös érdekeinek megfelelő egyetemi szintű érvényesítése leginkább úgy látszik megvalósít-

hatónak, ha a kialakult hagyománynak megfelelően felügyeletét ill. képviselét a pedagógusképzési/tanárképzési rektorhelyettes látja el. A rektorhelyettes tanárképzést összehangoló, részben irányító feladatkörét a Tanárképzési és- továbbképzési Központ (továbbiakban TKTK) segítségével valósítja meg.

A TKTK szervezetét az alábbiak szerint célszerű kialakítani:

- **Ügyvezető igazgató**, aki a tanárképzés vezető szakembere (oktatója). Megbízását pályázat útján nyeri el.

Tanárképzési és -továbbképzési Kollégium

- Elnöke: a rektorhelyettes,
- Titkára: az ügyvezető igazgató.
- Tagjai: a különböző karokon folyó tanárképzés (bölcész, természettudományos, műszaki, zenei, agrár) vezető képviselői, a gyakorlóintézmények képviselői, a Tanárképzési és -továbbképzési Osztály vezetője, hallgatói képviselő (esetleg) szakmódszertani képviselők

Hatásköre (legfontosabb területek):

- a tanárképzés intézményi szakgazdája,
- a tanárképzés összegyűjtési ügyeinek figyelemmel kísérése,
- a képzés egységes arculatának biztosítása,
- az általános stratégiai elvek kimunkálása,
- az összehangolt működéssel kapcsolatos döntések előkészítése,
- a hatáskörébe utalt ügyekben szabályzatok alkotása,
- általában a tanárképzés közös érdekeinek egyetemi szintű képviselete,
- a tanárképzés egyetemre érvényes szervezeti és ügyviteli rendjének kialakítása és szükség szerinti módosítása,
- a vezetőtanárok megbízására meghirdetendő állások pályázati feltételeinek és a pályázati eljárás módjának meghatározása,
- a tanárképzés számára szükséges költségigények kialakítása.

Tanárképzési és -továbbképzési Osztály

- Osztályvezető irányításával végzi a tanárképzés és továbbképzés koordinációja által megkívánt tevékenységet. Munkája nem a tanulmányi nyilvántartás, hanem a Kollégium által meghatározott szellemben irányító, szervező, ellenőrző jellegű! (A tanárképzés sajátos szempontjait is figyelembevevő tanulmányi nyilvántartást a Központi Hallgatói Főosztály végzi a Tanárképzési és -továbbképzési Osztály által is megadott szempontok szerint. Ez nem zárja ki, hogy az egységes egyetem elődintézményeiben kialakult, és jól működő tanulmányi nyilvántartási egységek munkájukat vagy annak meghatározott részét kari keretekben tovább folytassák).

A tanárképzési osztályvezető mellett részfoglalkozású vagy tiszteletdíjas **szakreferensi hálózat** működik. Az egyes szakreferensek

- a tanárképzés egy-egy területét (pl. műszaki vagy bölcsész, stb) képviselik,
- a koordinációval kapcsolatos ügyeit intézik,
- helyileg vagy az osztályvezető mellett, vagy saját karukon tevékenykednek,
- mint szakreferensek a tanárképzés professzionális alkalmazottai.

A Tanárképzési és -továbbképzési Osztály

- a szakreferenseken keresztül szervezi és összehangolja a tanárképzés általános területeinek (pedagógiai pszichológia, neveléstudomány), a szakmódszertanoknak és a gyakorlati képzésnek a tevékenységét, a szaktanácsadók munkáját,
- rátekint a gyakorlóintézmények munkájára, összehangolja, irányítja azoknak a tanárképzéshez tartozó tevékenységét,
- foglalkoztatója a gyakorlati képzésben részt vállaló külső szakembereknek,
- hallgatói tanácsadói tevékenységet végez,
- koordinálja az intézmény tanúsítvánnyal záruló tanár-továbbképzési programjainak tevékenységét, különös tekintettel a vezető pedagógusok továbbképzésére.

A tanárképzés többi résztvevője saját egységében (karán) dolgozik, az ott működő szervezeti egységek de jure munkatársaként.

A későbbiekben látható lesz, hogy a koncepció megelőzte korát, mert a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény azokban a felsőoktatási intézményekben, ahol általános iskolai vagy középiskolai tanárképzés folyik, előírja a tanárképzési központ létrehozását.

A tanárképzésben a Debreceni Egyetem integrációját erősítette, hogy a 2001/2002-es tanévben eldölt: a Mezőgazdaságtudományi Karon folyó agrármérnök-tanár-képzés tanárképzési tárgyainak (neveléstudomány, pedagógiai pszichológia) oktatását a gödöllői egyetem szakembereitől a debreceni bölcsészkar megfelelő tanszékei veszik át.

2001–2003 között a tanárképzés súlya és jelentősége az egyetemen belül átértékelődött. A Tanárképzési Kollégium lehetőségeihez mérten részt vállalt az egyetemi tanárképzés kérdéseinek megoldásában országos szinten is. 2002. március 27-én például regionális egyeztető fórumot szervezett *Gyakorlatok a tanárképzésben* címmel.

A fórumot azért rendezte meg a Tanárképzési Kollégium, hogy a tanítási és nevelési gyakorlatok tartalmi, oktatásszervezési, értékelési és finanszírozási feltételeit, összefüggéseit megbeszéljék, egyez-

tessék az érintett egyetemek, gyakorlólhelyek és a döntéshozók képviselői. A különböző intézményi elképzelések, modellek megismerése, a közös gondok megfogalmazása és megoldási javaslatok megfogalmazása volt a szakmai fórum közvetlen célja.

A tanév kiemelten fontos feladata volt a bevezetendő kreditrendszerű oktatás előkészítése. A Kormány 200/2000. (XI. 29.) rendelete minden tagozaton és minden képzési szinten kötelezővé tette a kreditrendszer bevezetését felmenő rendszerben. Hatalmas országos és helyi egyeztető, előkészítő munkával 2001. október végére megszülettek a különböző szakok kreditrendszerű mintatantervei. 2002 májusában megkezdődött az a felülvizsgálati munka, ami a végleges tanterveket eredményezi.

2001-től a kreditrendszer kiépítésén fáradozott a Kollégium is, mivel megjelent a Kormány 77/2002. (IV. 13.) rendelete is a felsőoktatási alapképzési szakok képesítési követelményeinek kreditrendszerű képzéshez illeszkedő kiegészítéséről.

Elkészültek és további finomítást nyertek az emelt óraszámú szakmódszertani programok. Végleges formát öltöttek a tanári szakdolgozat 2003-as bevezetésének előkészítését szolgáló zárótanítási óratervek szempontsorai.

A 2002/2003-as tanév ismét fordulatot hozott a Debreceni Egyetem tanárképzési szisztémájában, hiszen az évekkkel ezelőtt életbe léptetett 111/1997. számú kormányrendelet jegyében történt generális átalakítás ebben az évben jutott kritikus szakaszába, minthogy ekkorra érték fel az utolsó, a gyakorló évre azok az évfolyamok, amelyek már ennek a gyökeresen átalakított rendszernek az értelmében kezdték tanulmányaikat. A megfelelő előkészítés után (melynek során a Debrecenben – a gyakorló iskolák bevonásával – kidolgozott „modell” országosan ismertté és elismertté vált) zökkenőmentesen valósult meg az átmenet (új típusú nevelési gyakorlat és emelt számú vidéki tanítási gyakorlat, tanári szakdolgozat stb.).

A tanárképzés helyi történetében első ízben elkészült az a füzet formátumú tájékoztató („fehér könyv”), mely a hallgatóság informálását szolgálja.

Többlépcsős tárgyalások, megbeszélések sorozata zajlott az egyetemen és országos fórumokon is az ún. bolognai folyamat szellemében megvalósítható lineáris tanárképzési modullról. Ennek országos szintű megtárgyalása a 2003. június 24-i, *A tanárképzés helyzete és jövőképe* című konferencia, melynek a Tanárképzési Kollégiumon kívül társrendezője az Oktatási Minisztérium és az Országos Köznevelési Tanács.

2004-ben a tanácskozás anyaga könyv formában is megjelent. Ugyanebben az évben vehették kezükbe a hallgatók a tájékoztatásukat szolgáló „kék könyvet”-et, amely nemcsak a gyakoroltatás rendjét, hanem a graduális tanárképzés teljes egyetemi rendszerét is egybefoglalja.

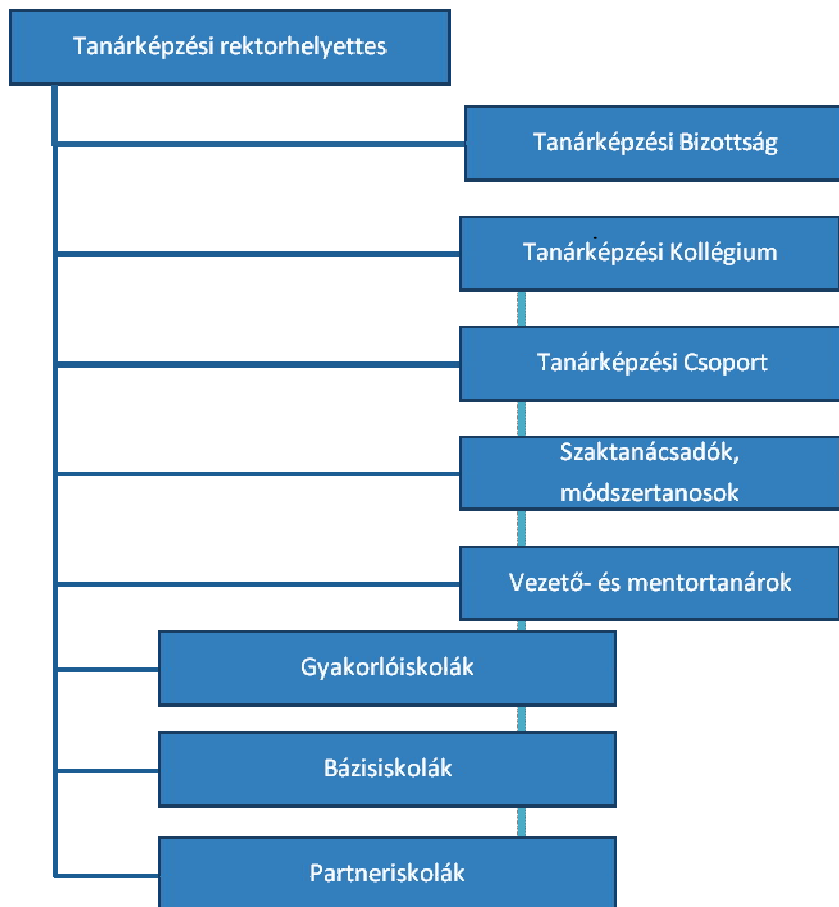
2004 januárjában a Debreceni Egyetem és az egeri Eszterházy Károly Főiskola Bölcsészettudományi Főiskolai Kara együttműködésről szóló nyilatkozatot nyújtott be az oktatási miniszterhez a feltételes szakindítás érdekében, alapvetően abból a célból, hogy a hallgatók jogállásának biztonsága ne sérüljön.

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kara vállalta, hogy az oktatási miniszter által az Eszterházy Károly Főiskola Bölcsészettudományi Főiskolai Karán a 2004/2005-ös tanévtől két évre engedélyezett egyetemi szintű magyar nyelv és irodalom szakos képzésben résztvevő hallgatókat – amennyiben az oktatási miniszter a szakindítási engedélyt időközben nem hosszabbítja meg (az ideiglenes jelleget nem oldja fel) – kreditjeiket elismerve, magyar nyelv és irodalom szakra átveszi.

Az Eszterházy Károly Főiskola Bölcsészettudományi Főiskolai Kara és a Debreceni Egyetem együttműködött a tanári képesítés 111/1997. számú kormányrendeletének meghatározása szerinti tanárképzési program kialakításában és a teljesítéséhez szükséges egyetemi szintű humán erőforrás biztosításában. A két intézmény 2004. január 31-ig közösen kidolgozta a program kialakításának, valamint a személyi és pénzügyi feltételek biztosításának részleteit.

A Debreceni Egyetem tanárképzési modellje a tanárképzés intézményi szintű koordinációja, amely a képzés feltételeire, a képzésben érintett egységek képviselőire, konzultatív szabályozásra vonatkozott. A feladatot egyetemünkön 1994-től a hivatalosan működő Tanárképzési Kollégium látta el. A Tanárképzési Kollégium nem tanszéki, intézeti vagy egyéb oktatási státusú egység volt, hanem a tanárképzés „logisztikai centrumát” jelentette. További sajátossága a „debreceni modellnek”, hogy a pedagógusképzés és továbbképzés ügyeit tanárképzési rektorhelyettes felügyelte a kezdetektől a TEK megalakulásáig.

Szervezeti felépítés a Tudományegyetemi Karok megalakulása előtt

Tanárképzési rektorhelyettes. A DE egyetem vezetésében a tanárképzés ügyeit rektorhelyettes képviselte. Hatáskörébe tartoztak mindazok az egyetemi ügyek, amelyek a tanárképzéssel, annak képviseletével, felügyeletével, irányításával, finanszírozásával összefüggő egyetemi ügyek.

Tanárképzési Bizottság. A rektorhelyettes elnökletével működő tanácskozó, döntés-előkészítő és véleményező testület, amely megtárgyalja a tanárképzés, óvóképzés ügyében készülő tervezeteket, szabályzatokat, és elemzi a működő rendszer hatékonyságát.

Tanárképzési Kollégium. A Tanárképzési Kollégium a tanárképzési rektorhelyettes mellett működő döntés-előkészítő, véleményező, koordináló és operatív feladatokat ellátó testület. A DE tanárszakos képzésének intézményi szakgazdája. Feladata az egyetemen folyó tanárképzés összegyűjtési ügyeinek figyelemmel kísérése, az összehangolt működéssel kapcsolatos döntések előkészítése és a hatáskörébe utalt ügyekben szabályzatok alkotása, ügyintézés.

A Tanárképzési Kollégium felépítése

Elnök: a tanárképzési rektorhelyettes

Titkár: a tanárképzési csoportvezető

Tagok:

- a BTK oktatási dékánhelyettese
- a TTK oktatási dékánhelyettese
- az MFK képviselője
- az MTK oktatási dékánhelyettese
- a DK képviselője
- a Neveléstudományi Tanszék képviselője
- a Pedagógiai-Pszichológiai Tanszék képviselője
- a szaktanácsadók és szakmódszertani egységek kari képviselője
- a gyakorlóiskolák tanárképzési ügyekért felelős igazgatóhelyettesei

2004-től azzal, hogy az egyetem önálló egységei (agrárcentrum, orvoscentrum) mellé létrejött a harmadik, részben önálló szerveződés, a tudományegyetemi karok centruma (TEK), a Tanárképzési Kollégium korábbi szervezeti helye is elbizonytalanodott, már nem tanárképzési rektorhelyettes mellé volt rendelve, hanem a TEK elnökhelyettese felügyelte, és mint a TEK elnökségének tanácsadó bizottsága működött tovább.

A TEK megalakulása után felállt új rendszerben megszűnt a Tanárképzési Bizottság, a változatlan összetételű Kollégium javaslatai a TEK elnöksége elé – azaz a karok dékánjai elé – kerültek, tehát az ő közvetlen ellenőrzésük mellett születtek döntések tanárképzési ügyekben.

2004-ben a vezetőtanári szakirányú továbbképzés akkreditációját készítette elő a Tanárképzési Kollégium. Ezzel egy újabb specializációval egészült ki a 2000/2001. tanév őszi félévében a 41/1999. kormányrendelet alapján elindított *Pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés*, ami előfutára volt a 2010-ben a Debreceni Egyetem Szenátusa által jóváhagyott és az Oktatási Hivatal engedélyével megindított mentorképzésnek.

Részlet az indoklásból: „A közoktatási törvény rendelkezik (17§: 10) a felsőoktatásban foglalkoztatott gyakorlatvezető tanárok alkalmazásának kritériumairól. A törvény szakvizsgát ír elő a szakvezetők, vezetőtanárok, mentorok számára. A szakvizsga 2010-ig teljesítendő. A Debreceni Egyetem tanárképzési ügyeiért szakmailag felelős testülete, a Tanárképzési Kollégium a gyakorlati felkészülést segítő tanárok számára a vezetőtanári, mentori feladatokra különös hangsúlyt helyező szakirányú továbbképzést tartja optimálisnak. Olyan képzést, amely a mentori teendőkre készít fel, s a felsőoktatáspedagógiai kompetenciát egyesíti a szaktanári hozzáértéssel és gyakorlottsággal.”

A képzésben részt vevő egyetemi egységek:

- *Bölcsészettudományi Kar:*
Angol–Amerikai Intézet, Filozófia Intézet, Francia Tanszék, Klasszika-filológiai Tanszék, Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézet, Magyar Nyelvtudományi Intézet, Neveléstudományi Tanszék, Történelmi Intézet,
- *Természettudományi Kar:*
Biológia Tanszékcsoporthat, Fizikai Tanszékcsoporthat, Földtudományi Tanszékcsoporthat, Kémia Tanszékcsoporthat, Matematikai Intézet
- *Informatikai Kar*
- *DE Konzervatóriuma*

- *A gyakorlati képzésben együttműködnek:*
DE Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma,
DE Kossuth Lajos Gyakorló Általános Iskolája

2005 januárjában a TEK elnöksége a Tanárképzési Kollégium feladatkörét az alábbiak szerint határozta meg:

„A Debreceni Egyetem tanárképzését a Tudományegyetemi Karok oktatási és tanárképzési elnökhelyettese koordinálja. Szakmai ügyekben a döntéshozó szerv a Tanárképzési Kollégium, mely az oktatási és tanárképzési elnökhelyettes vezetésével működik, tagjai pedig a szakmódszertanok képviselői, az illetékes karok oktatási dékánhelyettesei, a gyakorló iskolák tanárképzési igazgatóhelyettesei és a Hallgatói Önkormányzat képviselői. A képzés adminisztratív és szervezési ügyeit az Elnöki Hivatal Tanárképzési Csoportja látja el.”

- A Tanárképzési Kollégium a DE TEK Tanácsának tanácsadó testülete: a tanárképzéssel kapcsolatos kérdésekben döntéselőkészítő, véleményező szerepet tölt be.
- A tanárképzéssel kapcsolatos ügyek felügyeletét a DE TEK elnökének átruházott jogkörében az illetékes elnökhelyettes látja el, aki egyben a Tanárképzési Kollégium elnöke.

A Tanárképzési Kollégium feladatai:

- a) A Debreceni Egyetem tanárszakos képzéseiben koordinálja a tanári modul oktatását, a gyakorló tanításokat.
- b) Javaslatot tesz a tanárszakos stúdiumok (tanári modul) felvételének módjára, a tanári komplex szigorlat, a tanári képesítő vizsga követelményeire.
- c) Javaslatot tesz a különböző karokon működő tanárszakok tanári moduljainak összehangolására. Koordinálja a tanári modul tárgyainak egymásra épülését.
- d) Javaslatot tesz a tanítási gyakorlatok felvételének és adminisztrálásának módjára, közreműködik a komplex szigorlatok és a tanári képesítő vizsgák megszervezésében.

- e) Javaslatot tesz a vezetőtanári megbízások pályázati feltételeire, és állást foglal a beérkező pályázatokkal kapcsolatban.
 - f) Az illetékes szakterület véleményét figyelembe véve javaslatot tesz vezető- és mentortanárok felkérésére, áttekinti munkájukat,
 - g) Figyelemmel kíséri a szakmódszertanosok és a szaktanácsadók tevékenységét,
 - h) Javaslatot tesz a szaktanácsadói munkakör követelményrendszerére és ellenőrzésének módjára,
 - i) Véleményezi a tanárképzést érintő valamennyi kérdést.
- A Tanárképzési Kollégium tagjai: a tanárképző karok (BTK, IK, MK, TTK, ZK és DE TEK-en kívüli karként a MÉK) oktatási vezető helyettesei, a Neveléstudományok Intézete és a Pedagógiai-Pszichológiai Tanszék képviselői (egy-egy fő), a szaktanácsadók egy képviselője, a szakmódszertanosok egy képviselője, a gyakorlóiskolák tanárképzési ügyekért felelős igazgatóhelyettesei és a HÖK két képviselője. (Módosította a 23/2011. (II.17.) sz. szenátusi határozat; hatályos 2011. február 18-tól.)
 - Az elnök szükség szerint meghívhatja tanácskozási joggal a felhasználói oldal releváns képviselőit.
 - A Tanárképzési Kollégium javaslatait annak elnöke terjeszti a Tanács elé, a mely a döntéseket meghozza.
 - A vezető- és mentortanárokat valamint a szaktanácsadókat és a képesítő vizsgabi-zottságokat az illetékes elnökhelyettes bizza meg.

(Kivonat A Debreceni Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának
4. számú mellékletéből: A Centrumok, Tudományegyetemi Karok Működési Rendje)

Ezt a feladatkört a Kollégium a Tanárképzési Központ megalakulásáig töltötte be.

Tanárképzési Csoport

A Tanárképzési Csoport 2004 júniusáig a DE Rektori Hivatalában működő és a tanárképzési rektorhelyettes munkáját segítő egység, 2004. július 1-jétől a DE Tudományegyetemi Karok Elnöki Hivatalának egysége volt.

A tanárképzés egyetemi szintű ügyintézését és a tanárjelölt hallgatók gyakorlati képzésével, valamint a képesítő vizsgával összefüggő koordinációs és operatív feladatokat látta el. A csoport feladatait a csoportvezető és közvetlen munkatársa végezte.

Feladatai:

- Az alsóéves tanárszakos hallgatók számára neveléstudományi és a pszichológiai stúdiumokhoz kapcsolódó tárgyakból kötelezően előírt iskolai gyakorlatok megszervezése, a megbízási szerződésekkel kapcsolatos ügyintézés (elkészítés, ellenőrzés, továbbítás).

- A 111/1997-es kormányrendelet értelmében az ötödéves tanárszakos hallgatók tanítási gyakorlatainak (nevelési-oktatási gyakorlat (A/1), tanítási gyakorlat (A/2) és egyéni (vidéki) iskolai gyakorlat (B) megszervezése, beosztása, a hallgatói jelentkezés lebonyolítása.
- 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet szerint a tanári mesterképzési szak B típusú és összefüggő egyéni szakmai gyakorlat megszervezése, beosztása, a hallgatói jelentkezések lebonyolítása.
- A tanári képesítő vizsgák és záróvizsgák megszervezése.
- A hallgatók tanítási gyakorlatainak nyilvántartása, felvétele, igazolása és értékelése a NEPTUN rendszeren keresztül.
- Szakmai kapcsolattartás az egyetem gyakorlóiskolaival.
- Kapcsolattartás a külső gyakorlóléhelyekkel (bázisiskolákkal, partneriskolákkal).
- A tanárok megbízási szerződéseinek ügyintézés (elkészítése, ellenőrzése, továbbítása).
- Kapcsolattartás a szaktanácsadókkal, a megbízási szerződések ügyintézés (elkészítése, ellenőrzése, továbbítása).
- A Tanárképzési Kollégium titkári teendőinek ellátása.
- A tanárszakos hallgatók benyújtott kérelmeinek nyilvántartása, ügyintézés.
- A Pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés egységesen kötelező képzési szakaszának koordinálása.
- Az egyetemi honlapon a tanárképzés oldalának új anyaggal ellátása.

3. A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT LÉTREHOZÁSA (2013)

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény változásokat hozott a tanárképzés szervezeti kérdésében is. A 103. § értelmében azokban a felsőoktatási intézményekben, ahol általános iskolai vagy középiskolai tanárképzés folyik, a tanárképzés szakmai, tartalmi, szervezeti és tudományos feladatainak összehangolását, valamint az elméleti és gyakorlati képzés szervezését a tanárképző központ biztosítja, amelynek vezetője a főigazgató. Intézményenként egy tanárképző központ létesíthető. A tanárképző központ koordinálja különösen a hallgatói meghallgatást, kiválasztást, felvételt, átvételt, a kreditelismerés, a pedagógiai szakképzés, a záróvizsga letételének folyamatát, és szervezi, ellenőrzi, valamint értékeli az iskolai gyakorlatot. Nyomon követi a hallgatói előremenetelt, pályakövetést végez. A pedagógusképzést folytató felsőoktatási intézmények – a tanárképző központon keresztül – részt vesznek a pedagógus továbbképzésben, a pedagógiai kutatásokban, a pedagógusok minősítési eljárásában.

A Debreceni Egyetem Szenátusa 2013. március 28-án az alábbiak szerint fogadta el a Tanárképzési Központ működési rendjét.

A Tanárképzési Központ működési rendje

A) A működési rend jogszabályi alapjai

- 1) A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (Nftv.),
- 2) A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (Nktv.),
- 3) A 283/2012. (X.4.) Kormányrendelet a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről,
- 4) A 8/2013. (I.30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneteli követelményeiről,
- 5) A Debreceni Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata,
- 6) A Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata,
- 7) A Debreceni Egyetem Regionális és Tanárképzési és továbbképzési Központjának működési rendje

B) A Központ szervezeti elhelyezése

- Neve: Tanárképzési Központ.
- Vezetője: a tanárképzési főigazgató, megválasztásáig a TEK tanárképzési elnökhelyettese. A központ felügyeletét rektorhelyettesi minőségben a TEK elnöke látja el.
- Elhelyezése: a Főépület földszintjének két helyiségében, a jelenlegi Tanárképzési Csoport irodáiban, a TEK Elnöki Hivatal irodájában.
- Függelmi viszonya: a TEK szervezeti egysége.

C) A tanárképzési főigazgató feladata a Tanárképzési Központ, azon belül a Tanárképzési Kollégium és a Tanárképzési Csoport vezetése. Biztosítja, hogy az egyetemi szintű tanárképzés a Tanárképzési Kollégium szakmai útmutatásai alapján működjön.

D) A Tanárképzési Központ feladata

Az Nftv. 103. §-a alapján a központ feladatköre:

- 1) Sokirányú kapcsolattartás mellett a tanárképzés egyetemi szintű koordinációja.
- 2) A tanárszakos hallgatók felvételi alkalmassági vizsgájának és záróvizsgájának szervezése, tanári szakdolgozatok témaválasztásának és értékelésének megszervezése.
- 3) Javaslatot tesz a tanárképzés moduljainak összehangolására, a tanítási gyakorlat, portfólió, szakdolgozat, záróvizsga felépítésére és követelményeire.
- 4) Oktatásszervezési oldalról biztosítja, hogy a közös pedagógiai-pszichológiai modul oktatásában minden tanárszakos hallgató részt tudjon venni.
- 5) Közreműködik a közös pedagógia-pszichológia tantárgyak kreditelismerési folyamatában.
- 6) Kapcsolatot tart a gyakorló-, partner- és bázisiskolákkal.
- 7) Beosztja a hallgatókat tanítási gyakorlatra.
- 8) Részt vesz a pedagógus továbbképzés szervezésében.
- 9) Közreműködik a pedagógusok minősítési eljárásában.

- 10) Követi a hallgatók tanulmányi előmenetelét és életpályáját.
- 11) A Központ tevékenységében különös figyelmet fordít a képzések szakmai sajátosságaira.

E) A Központ működése

A Tanárképzési Központ működését egy konzultatív testület, a tanárképzési főigazgató vezette **Tanárképzési Kollégium** segíti. A Tanárképzési Kollégium szakmai kérdésekben javaslattevő testület. Az operatív teendőket a Tanárképzési Központ adminisztratív apparátusa, a **Tanárképzési Csoport** látja el.

A Tanárképzési Kollégium

A Tanárképzési Kollégium a tanárképzés kérdéseit illetően szakmai javaslataival támogatja a tanárképzési főigazgató munkáját. Tanárképzéssel kapcsolatos kutatási kérdéseket vet fel.

A Kollégium szavazati joggal rendelkező tagjai:

- a tanárképzést folytató karok oktatási dékánhelyettesei
- a Neveléstudományok Intézetének képviselője
- a Pszichológiai Intézet képviselője
- a pedagógia-pszichológia modul felelőse
- a tanárképzésben érintett gyakorlóiskolák igazgatói vagy igazgatóhelyettesei
- a tanárképzésben érintett karok szakmódszertanosainak 1-1 képviselője
- a HÖK tanárszakos képviselője
- A Kollégium ülésein tanácskozási joggal részt vesz a Tanárképzési Csoport vezetője.

Ha az adott napirend pont megkívánja, a munkában való részvételre a főigazgató felkérhet további szakértőket, akik tanácskozási joggal rendelkeznek.

A Tanárképzési Kollégium szükség szerint, de félévente legalább kétszer ülésezik. Javaslatait a TEK Tanács, illetve a Szenátus elé terjeszti jóváhagyás végett.

A Tanárképzési Csoport

A Tanárképzési Csoport végzi mindazon adminisztratív feladatokat, melyekkel a főigazgató megbízza.

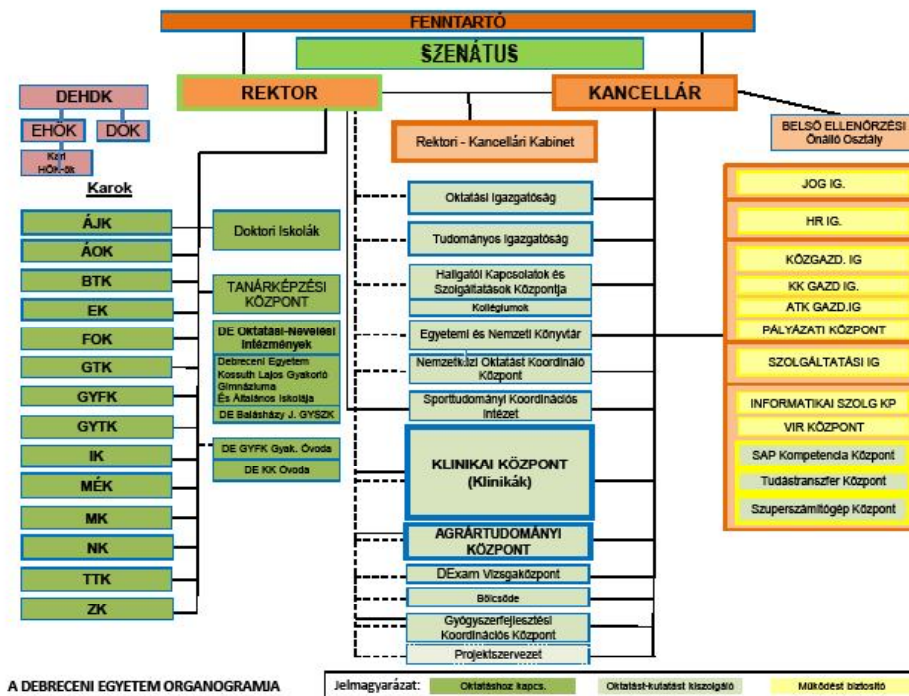
- 1) Szükség szerint kapcsolatot tart a gyakorló-, partner-, és bázisiskolákkal, a vezetőtanárokkal.
- 2) Közreműködik a tanárszakos hallgatók
 - felvételi (alkalmassági) vizsgájának szervezésében;
 - tanítási gyakorlatai szervezésében és beosztásában;
 - szakdolgozati témaválasztásban;
 - szakdolgozatai kiértékelésében;
 - záróvizsgájának szervezésében.

F) A Tanárképzési Központ külső kapcsolatrendszere

- 1) A Tanárképzési Központ tevékenységét a Regionális Tanárképzési és Továbbképzési Központtal szorosan együttműködve végzi.
- 2) Folyamatos kapcsolatot tart a gyakorló-, partner-, bázis-, és egyéb közoktatási intézményekkel.
- 3) Folyamatos kapcsolatot tart a közoktatás többi szereplőjével, a Pedagógiai Intézetekkel, kormányhivatalokkal, a tankerületek helyi szervezeteivel.

4. A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT KOMMUNIKÁCIÓJA (2014-)

Az integrált Debreceni Egyetem megalakulása óta jelentős fejlődésen ment keresztül. A folyamatosan változó kihívásoknak megfelelő, professzionális munkatársakból álló, hatékony menedzsment 2014-ben, a centrumok megszüntetésével, illetve 2015-ben, a kancellári rendszer bevezetésével megújult és átstrukturálódott. A jogszabályok, illetve a prioritások figyelembe vételével módosult a szervezeti felépítés – a hatékony működés folyamatos és zavartalan biztosítása mellett.

Megváltozott a Tanárképzési Kollégium státusza is, az új felállásban a Debreceni Egyetem szenátusi bizottságaként működik tovább. Ld. a Debreceni Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzata, Szenátus tanácsai, bizottságai és albizottságai, 16. § (5).

A Tanárképzési Kollégium összetétele a 2014/2015-ös tanévben

Maticsák Sándor, tanárképzési főigazgató, elnök
Bartha Elek, oktatási rektorhelyettes, társelnök
Pósánné Rácz Annamária, oktatási igazgató, társelnök
Juhász Judit, tanárképzési csoportvezető, titkár

Tagok:

Forisek Péter, oktatási dékánhelyettes, Bölcsészettudományi Kar
Pusztai Gabriella, szakfelelős, Bölcsészettudományi Kar
Pintér Ákos, dékán, Természettudományi és Technológiai Kar
Kun Ferenc, oktatási dékánhelyettes, Természettudományi és Technológiai Kar
Váradi Judit, dékánhelyettes, Zeneművészeti Kar
Fazekas Attila, oktatási dékánhelyettes, Informatikai Kar
Kocsis Imre, a műszaki tanárképzések felelőse, Műszaki Kar
Chrappán Magdolna, Neveléstudományok Intézete (BTK)
Dávid Imre, tanszékvezető, Pedagógiai Pszichológiai Tanszék (BTK)
Bartáné Kustár Katalin, tanulmányi osztályvezető (BTK)
Kerekes Ildikó, tanulmányi osztályvezető (TTK)
Katona Judit, tanulmányi osztályvezető (ZK)
Márton Ágnes, tanulmányi osztályvezető (IK)
Kirsch Éva, igazgatóhelyettes, DE Kossuth Gyakorló Gimnázium
Vargáné Csatóry Tünde, tanárképzési igazgatóhelyettes, DE Kossuth Lajos Gyakorló Általános Iskola
Denichné Hajdú Mónika Tímea, igazgató, DE Arany János Gyakorló Általános Iskola
Nagyné Bíró Edit, szakmai igazgatóhelyettes, DE Balásházy János Gyakorló Szakközépiskolája, Gimnáziuma és Kollégiuma
Szűcs Sándor, földrajztanár–kémiatanár szakos hallgató, hallgatói képviselő

Akkreditációs albizottság

Chrappán Magdolna (Neveléstudományok Intézete)
Csatár Péter (Germanisztikai Intézet)
Csépes Ildikó (Angol-Amerikai Intézet)
Kun Ferenc (Fizika Intézet, a TTK oktatási dékánhelyettese)
Németh Nóra (Neveléstudományok Intézete)
Pusztai Gábor (Néderlandisztika Tanszék)
Revákné Markóczi Ibolya (Biológiai és Ökológiai Intézet)
Takács Judit (Magyar Nyelvtudományi Intézet)

Tegyey Gabriella (Francia Tanszék)
Tóth Zoltán (Kémiai Intézet)
Vágner Anikó (Informatika Kar)
Veressné Gönczi Ibolya (Neveléstudományok Intézete)

Beiskolázási albizottság

Egri Sándor (Fizikai Intézet)
Engler Ágnes (Neveléstudományok Intézete)
Fazakas Gergely (Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet)
Fenyő Imre (Neveléstudományok Intézete)
Forisek Péter (Történelmi Intézet, a BTK oktatási dékánhelyettese)
Fórián Éva (Szlavisztikai Intézet)
Horváth Andrea (Germanisztikai Intézet)
Pusztai Gábor (Néderlandisztika Tanszék)
Revákné Markóczi Ibolya (Biológiai és Ökológiai Intézet)
Rutkovszky Edéné (IK Dékáni Hivatal)
Takács Levente (Történelmi Intézet)
Teperics Károly (Földtudományi Intézet)
Végső János (Hallgatói Adminisztrációs Központ)
Vida István (Angol–Amerikai Intézet)

A tanulmányi és vizsgaszabályzatok albizottsága

Bartáné Kustár Katalin (BTK Tanulmányi Osztály)
Bozzay Réka (Néderlandisztika Tanszék)
Buda András (Neveléstudományok Intézete)
Györfi Beáta (Szlavisztika Intézet)
Iványi Zsuzsa (Germanisztikai Intézet)
Kerekes Ildikó (TTK Tanulmányi Osztály)
H. Kónya Eszter (Matematika Intézet)
Kun Ferenc (Fizikai Intézet, a TTK oktatási dékánhelyettese)
Mathey Éva (Angol–Amerikai Intézet)
Márton Ágnes (IK Tanulmányi Osztály)
Németh Lenke (Angol–Amerikai Intézet)
Rácz Anita (Magyar Nyelvtudományi Intézet)
Rébay Magdolna (Neveléstudományok Intézete)

Gyakorlóiskolák, gyakorlótanítás albizottsága

Baranyai Norbert (Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézet)
Bozzay Réka (Néderlandisztika Tanszék)
Buda Mariann (Neveléstudományok Intézete)
Chrappán Magdolna (Neveléstudományok Intézete)

H. Kónya Eszter (Matematika Intézet)
Mónos Katalin (Angol–Amerikai Intézet)
Nagy Andrea (Francia Tanszék)
Puskás Katalin (Olasz Tanszék)
Teperics Károly (Földtudományi Intézet)
Trippó Sándor (Germanisztikai Intézet)

Az átalakult helyzetben szükség volt a Tanárképzési Központ működési rendjének módosítására is. A Tanárképzési Központ jogállása szerint az egyetem rektorának irányítása alá tartozó szolgáltató szervezeti egység. A Tanárképzési Központ feladatait a hatályos jogszabályok, az egyetemi szabályzatok és a jelen működési rend keretei között önállóan látja el. A Tanárképzési Központ feladatai ellátása során együttműködik a tevékenységével érintett egyetemi szervezeti egységekkel.

A Tanárképzési Központ felügyeletét a rektori vezetés részéről az oktatási rektorhelyettes látja el.

A Tanárképzési Központ feladatai

• *Felsőoktatással kapcsolatos feladatok:*

- Koordinálja és lebonyolítja a tanárképzésre vonatkozó szakakkreditációs, továbbá a regisztrációs eljárásokat.
- Kezdeményezi a tanárképzésre és a pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzésre vonatkozó képzési programok folyamatos korszerűsítését.
- Közreműködik az Egyetem beiskolázási stratégiájában, részt vesz a beiskolázási tevékenységben.
- Részt vesz a tanárképzésre vonatkozó felvételi eljárás előkészítésében és koordinálásában.
- Előkészíti a tanulmányi és vizsgaszabályzat tanárképzésre vonatkozó rendelkezéseinek folyamatos aktualizálását.
- A tanulmányi adminisztráció területén segíti a kari tanulmányi hivatalok munkáját, egyetemi szintű tanárképzési feladatok előkészítésében azokat képviseli.
- Szervezi a tanárszakos hallgatók tanítási gyakorlatát és záróvizsgáját.
- Gondoskodik a pedagógusokra vonatkozó továbbképzési, minősítési feladatok ellátásáról.
- Koordinálja a tanárképzés moduljainak összehangolására, a tanítási gyakorlat, a portfólió, a szakdolgozat, a záróvizsga felépítésére és követelményeire vonatkozó javaslatokat.
- Biztosítja a közös pedagógiai-pszichológiai modul oktatásában a tanárszakos hallgatók részvételét, illetve a kreditelismerést.

- *Felnőttképzéssel kapcsolatos feladatok:*

- Koordinálja az egyetemen folytatott tanártovábbképzések, pedagógus szakvizsgás képzések engedélyezési eljárásait.

- *Közneveléssel kapcsolatos feladatok:*

- Kapcsolatot tart a Debreceni Egyetem gyakorló- és partneriskolaival.
- Szervezi és koordinálja a Debreceni Egyetem gyakorló- és partnerintézményeiben folytatott gyakorlótanítások rendszerét.

- *Egyéb feladatok:*

- A tevékenységét érintő kérdésekben kapcsolatot tart az Egyetem szervezeti egységeivel, a hallgatói önkormányzattal, és külső szervekkel.
- Adatszolgáltatási tevékenységet végez, e körben közreműködik az éves statisztikai jelentés elkészítésében.
- Tanárképzésre vonatkozó ügyekben kapcsolatot tart az országos illetőségű Oktatási Hivatallal.

A Tanárképzési Központ vezetése

- A Tanárképzési Központ szakmai munkáját és működését a rektor által megbízott főigazgató felügyeli és irányítja, aki egyben kapcsolatot tart a Tanárképzési Központ által ellátott feladatokat illetően a rektori vezetéssel, a karokkal és külső szervezetekkel.
- A Tanárképzési Központ főigazgatójának hatásköre, feladatai:
 - Képviseli a Debreceni Egyetem Tanárképzési Központját.
 - Működteti a Tanárképzési Kollégiumot.
 - Közreműködik a hatáskörébe tartozó egyetemi szabályzatok gondozásában.
 - Betartja és betartatja a tanárképzésre vonatkozó jogszabályok, valamint a Debreceni Egyetem SzMSz-ének és a Tanárképzési Központ Működési Rendjének rendelkezéseit a Tanárképzési Központ szakmai, gazdasági és adminisztratív működtetésében.
 - Munkáltatói jogkörét a „Munkáltatói jogkör gyakorlásának rendje a Debreceni Egyetemen” című szabályzatban foglaltak szerint gyakorolja.
 - Véleménynyilvánítási és javaslattevési joggal rendelkezik az Egyetem testületeinek vezetői számára a Tanárképzési Központot érintő személyi, oktatási, tudományos és egyéb kérdésekben.
 - Felelős az Egyetem testületei, vezetői által hozott határozatok végrehajtásáért.
 - Koordinálja és lebonyolítja a tanárképzésre vonatkozó szakakkreditációs, továbbá a regisztrációs eljárásokat. Kezdeményezi a tanárképzésre és a pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzésre vonatkozó képzési programok folyamatos korszerűsítését. Koordinálja a tanárképzésre vonatkozó egyetemi felvételi eljárást.

- Előkészíti a tanárképzésre vonatkozó tanulmányi és vizsgaszabályzat módosítását, és koordinálja a szabályzatnak megfelelő kari működési rendek előkészítését. A tanárképzéshez kapcsolódó statisztikák összeállítója, tanárképzési és felvételi témákban a média tájékoztatásának előkészítője.
 - Irányítja és ellenőrzi a tanárszakos hallgatók felvételi vizsgájának, záróvizsgájának, tanítási gyakorlatainak szakmai, valamint adminisztratív munkáit, illetve a hallgatók tanulmányi és életpályájának követését.
 - Ellenőrzi a szakdolgozatok témaválasztásának és értékelésének megszervezését.
 - Felügyeli a Debreceni Egyetem gyakorló- és partnerintézményeiben folytatott gyakorlótanítások rendszerét.
 - Koordinálja az egyetemen folytatott pedagógus továbbképzések engedélyezési eljárásait, az egyetem különböző egységeinek felnőttképzési tevékenységét támogatja, tanácsadással segíti.
 - Ellát minden olyan feladatot, amelyet számára a jogszabályok, valamint az egyetemi szabályzatok meghatároznak, illetve amelyet a rektor, a kancellár és az oktatási rektorhelyettes a hatáskörébe utal.
 - A tanárképzési főigazgatót távolléte esetén az oktatási igazgató helyettesíti.
- A Tanárképzési Központ a Szenátus által rendelkezésre bocsátott költségvetési keretekkel, valamint a szenátus által meghatározott bevételeivel önállóan gazdálkodik.

5. A TANÁRKÉPZÉS EGYETEMI SZINTŰ SZERVEZÉSE

2015-ben a Debreceni Egyetemen 14 kar, 67 alapszak (BA, BSc), 77 mesterszak (MA, MSc), **16 tanárszak** (osztatlan képzés, zenetanárok nélkül), 37 felsőfokú szakképzés, 159 szakirányú továbbképzés, 45 angol nyelvű szak, 24 doktori iskola működik.

A tanárképzés szakterületi és szakmódszertani moduljait a szakmailag illetékes kar oktatja, annak tanulmányi adminisztrációja is ott történik. A közös pedagógia-pszichológia modul tárgyait a Bölcsészettudományi Kar oktatja, és ezen tárgyak tanulmányi adminisztrációja is a Bölcsészettudományi Karon történik. A zeneművészeti tanárszako-
kon a pedagógia-pszichológia modul azon tárgyainak oktatásáról, amelyek a Bölcsészettudományi Kart nem érintik, a Zeneművészeti Kar gondoskodik, ezen tárgyak tanulmányi adminisztrációja is a Zeneművészeti Karon történik.

A különböző karokon folyó tanárképzési tevékenységek összehangolását (pl. felvételi vizsga, pályaalalmassági vizsgálat, tanári osztott és osztatlan képzés tanári záróvizsgájának megszervezése), valamint a tanárképzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlatok szervezését a Tanárképzési Központ végzi.

A Debreceni Egyetemen kétszakos tanárképzésre csak nappali, egyszakos tanári képesítés megszerzésére csak levelező tagozatos képzési formában van lehetőség, kivéve a zeneművészeti és mérnöki képzési területen megvalósuló tanárképzést.

Osztott (kétciklusú) tanárképzés

Azok a hallgatók, akik tanulmányaikat 2013 szeptembere előtt kezdték meg a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény alapján alapképzésben, a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről szóló 289/2005. (XII. 22.) kormányrendelet és az alap- és mesterképzés képzési és kimeneti követelményeiről szóló 15/2006. (IV. 3.) OM rendelettel meghatározott követelmények alapján folytathatják tanulmányaikat tanári mesterszakon.

A kétszakos osztott tanárképzés során a Debreceni Egyetemen a tanári szakképzettség megszerzéséhez a 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet szerint meghatározott szakok közül tetszőleges párosításban választható a két szak. A tanári mesterszakra ugyanakkor csak is azon szakpárral jelentkezhetsz a hallgató, melynek kötelezően előírt előzményeit az alapszak elvégzése során elsajátította. Főszak az alapszaknak megfelelő szak, míg a második szak a tanári szakirányon választott szak lehet. A jelentkezés feltétele továbbá az alapszak tanári szakirányán kötelezően előírt pedagógiai-pszichológiai modul teljesítése.

A Debreceni Egyetemen az alábbi esetekben, a 289/2005. (XII. 22.) kormányrendelet értelmében, lehetőség van egyszakos tanári képesítés megszerzésére is:

- korábban szerzett főiskolai szintű tanári képesítés birtokában szakonként, illetőleg egyetemi, vagy főiskolai szintű tanári képesítés birtokában újabb tanári szak megszerzése érdekében két féléves, 60 kredites képzés keretében,
- diszciplináris (nem tanári) mesterszak elvégzése után a diszciplináris szaknak megfelelő tanári képesítés megszerzése esetén (3 félév, 90 kredit),
- zeneművészeti képzési területen a mesterképzéssel párhuzamosan történő tanári képesítés megszerzése esetén (2 félév, 60 kredit),
- zeneművészeti képzési területen a művész mesterképzéssel párhuzamosan vagy a végzettség megszerzése után történő zeneművésztanári képesítés megszerzése esetén (2 félév, 60 kredit),
- mérnöktanári képesítés megszerzése esetén.

A 283/2012. (X.4.) kormányrendelet 12. § (2) bekezdése alapján osztott képzésben tanári mesterszakon 2016 szeptemberében indulhat utoljára új évfolyam.

Az új típusú (2013-ban indult) tanárképzés rendszere

A felsőoktatásba 2013 szeptemberétől belépő hallgatók esetében tanári szakképzettség a tanárképzés rendszeréről, szakosodási rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Kormányrendelet 3. § (1) bekezdésében meghatározott szakképzettségi elemek követelményeinek teljesítésével szerezhető

- a) kétszakos osztatlan képzésben közismereti tanárszakokon és egyes zeneművészeti tanárszakokon,
- b) osztott képzésben vagy egyszakos osztatlan képzésben a szakmai tanárszakokon kivéve az a) pont szerinti zeneművészeti tanárszakokat,
- c) a művészeti képzési terület szerinti nem tanári mesterszakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamos képzésben tanári mesterszakon,
- d) az adott tanárszak szakterülete szerinti nem tanárszakon szerzett mesterfokozatot követően tanári mesterszakon.

A képzési idő félévekben és az összegyűjtendő kreditek száma a tanárképzés különböző formái szerint

- *Nappali tagozaton*

- a) osztatlan képzésben
 - aa) közismereti tanárszakokon, kétszakos képzésben 10–12 félév, 300–360 kredit,
 - ab) zeneművészeti tanárszakokon, kétszakos képzésben
 - aba) zenetanárszakokon 10 félév 300 kredit,
 - abb) zeneművészettanár szakokon 12 félév, 360 kredit,
 - abc) egyszakos szakmai tanárszakokon és zenetanárszakokon 10 félév, 300 kredit.
- b) osztott képzésben
 - ba) egyszakos szakmai tanárszakokon 5 félév, 120–150 kredit,
 - bb) művészeti tanárszakokon, a művészeti képzési terület szerinti nem tanári mesterszakkal vagy osztatlan szakkal párhuzamosan felvett képzésben 2 félév, 60 kredit,

- *Levelező tagozaton*

- bc) a tanárszak szerinti nem tanári szakon szerzett mesterfokozatot követő képzésben 2 félév 60 kredit,
- bd) főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben egy szakon vagy zeneművészeti képzésben főiskolai szintű tanári szakképzettséget követően ugyanazon szakterületi mesterképzésben 2 félév, 60 kredit, két szakon 4 félév, 120 kredit,
- be) általános iskolai (4+1-es képzés) tanári szakképzettséget követően, ugyanazon a szakterületen a középiskolai tanári szakképzettség (5+1) megszerzésére irányuló képzésben 2 félév, 60 kredit, két szakon 4 félév, 120 kredit,
- bf) egyetemi szintű vagy főiskolai szintű, illetve a mesterfokozatú tanári szakképzettséget követően, újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben 4 félév, 120 kredit,
- bg) tanító, szakoktató szakképzettség birtokában 5 félév és 150 kredit.

Az osztatlan tanárképzés általános követelményeit, a tanári felkészítés követelményeit és a tanárszakok képzési és kimeneti követelményeit a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet határozza meg.

Az általános iskolai és középiskolai közismereti tanárszak adott szakterületen közös képzési szakaszra épül. Ha a közismereti tanárszakon középiskolai és általános iskolai tanári szakképzettség is szerezhető, a hallgató a közös képzési szakasz követelményeinek teljesítésekor – a képzés 6. aktív félévében – választhat, hogy általános iskolai tanári szakképzettséget vagy középiskolai tanári szakképzettséget szerez. Ezt a döntését a hallgató a továbbiakban nem módosíthatja.

Az osztatlan kétszakos képzésben a közös képzési szakasz kreditértéke 180 kredit, amelyből a szakterületi elemek tekintetében, a szakpárban történő előrehaladás érdekében arányos elosztásban, legalább 150 kreditet kell összegyűjteni. (A tanárszak szerinti szaktudományos tudás mindkét szakon 75 kredit, a pedagógiai, pszichológiai tudás 30 kredit.)

A választott általános iskolai vagy középiskolai tanári szak a mintatantervben meghatározott 180 kredit 83%-ának, 150 kreditnek a teljesítését követő félévben kezdhető el. A tanárszak szerinti szaktudományos tudásból szakonként minimum 65–65 kredit, a pedagógiai, pszichológiai tudásból minimum 20 kredit teljesítendő. Ameddig a hallgató ezeket a feltételeket nem teljesíti, nem léphet tovább a képzés második szakaszába. A 6. félév végi kreditellenőrzést az egyetem Tanárképzési Központja végzi.

Az osztatlan tanárképzésben a hallgató számára az alábbi változtatási lehetőségek biztosítottak:

a) A szakpár egyik tanárszakjának megváltoztatása. – A kétszakos osztatlan tanárképzésben a hallgató a második lezárt félév végén kérelmezheti egyik tanárszakjának megváltoztatását az aktuális felvételi eljárásban meghirdetett tanári szakok közül, amennyiben a választott szak előírt felvételi vizsgakövetelményeit teljesítette. Az első tanárszakot kizárólag elsőre, a második tanárszakot elsőre vagy másodikra is cserélheti.

b) Átvételi kérelem az egyik tanárszak szerinti alapképzési szakra. – A hallgató átvételi kérelmet adhat be az adott szakterület alapképzési szakjára abban az esetben, ha a választott alapszaknak megfelelő tanári szak szakterületi (szakos) kreditjeiből legalább 60 kreditet teljesített.

c) Átvételi kérelem az alapképzés szerinti osztatlan kétszakos tanárszakra. – Átvételi kérelmet az alapképzés szakterülete szerinti osztatlan tanárszakra abban az esetben adhat be a hallgató, ha két lezárt félév után az adott szak legalább 45 kreditjét teljesítette. A teljesített krediteknek az új képzésbe való beszámíthatóságát a kreditellenőrzési bizottság dönti el. Az átvétel előfeltétele, hogy a felvenni kívánt tanári szak az aktuális felvételi eljárásban meghirdetésre került, továbbá, hogy a hallgató az aktuális felvételi eljárásban rögzített követelményeknek eleget tett (pl. emelt szintű érettségi, alkalmassági vizsga, nyelvvizsga). Az osztatlan tanárszakra való átvételt a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának kari sajátosságokat tartalmazó melléklete további feltétel(ek)hez kötheti.

A kérelmeket a választott szaknak megfelelő kar tanulmányi osztályára kell benyújtani, döntést a dékán hoz, a választott szaknak megfelelő intézetigazgató/tanszékvezető és a tanárképzési főigazgató véleményének figyelembe vételével. A hallgató a szakváltás engedélyezését követően tanulmányait az új szakjának megfelelő karon folytatja, a szakváltást követő tanévre kiadott oklevél-követelmények alapján. A szakváltotatás a képzés során kizárólag egy alkalommal engedélyezhető. Második szakváltotatás kizárólag külső (országos) felvételi eljárás következtében lehetséges.

A képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat koordinációját és engedélyezését szintén a Tanárképzési Központ szervezi. A gyakorlat az általános és középiskolai korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat. A gyakorlat szünidőben vagy szorgalmi idő alatt teljesíthető. A gyakorlat időtartama 30 óra, értéke 2 kredit. A gyakorlat két lezárt félév után kezdhető meg, s az általános iskolai (4+1) tanárképzésben a 8., a középiskolai tanárképzésben a 10. félév végéig kell teljesíteni (akár több részletben is).

6. A TANÁRKÉPZÉS SZAKSTRUKTÚRÁJA A DEBRECENI EGYETEMEN 2015-BEN

1. Osztott, kétciklusú képzés

1.1. Nappali tagozat

Bölcsészettudományi Kar:

- angoltanár
- franciatanár
- hon- és népismerettanár
- latintanár
- magyartanár
- némettanár
- orosztanár
- pedagógiatanár
- történelemtanár

Természettudományi és Technológiai Kar:

- biológia
- fizika
- földrajz
- kémia
- matematika

Informatikai Kar:

- informatikatanár
- könyvtárpedagógiatanár

Zeneművészeti Kar:

- zenetanár
- zeneművésztanár

1.2. Levelező tagozat

Bölcsészettudományi Kar:

- angoltanár
- franciatanár
- hon- és népismerettanár
- magyartanár
- némettanár
- pedagógiatanár
- történelemtanár

Természettudományi és Technológiai Kar:

- biológia
- fizika
- földrajz
- kémia
- matematika

Zeneművészeti Kar:

- zenetanár
- zeneművésztanár

2. Osztatlan, új típusú képzés

2.1. Nappali tagozat

Bölcsészettudományi Kar:

- angoltanár
- erkölcsstan- és etikatanár
- hon- és népismerettanár
- latintanár
- magyartanár
- némettanár
- orosztanár
- történelemtanár

Természettudományi és Technológiai Kar:

- biológia
- fizika
- földrajz
- kémia
- matematika

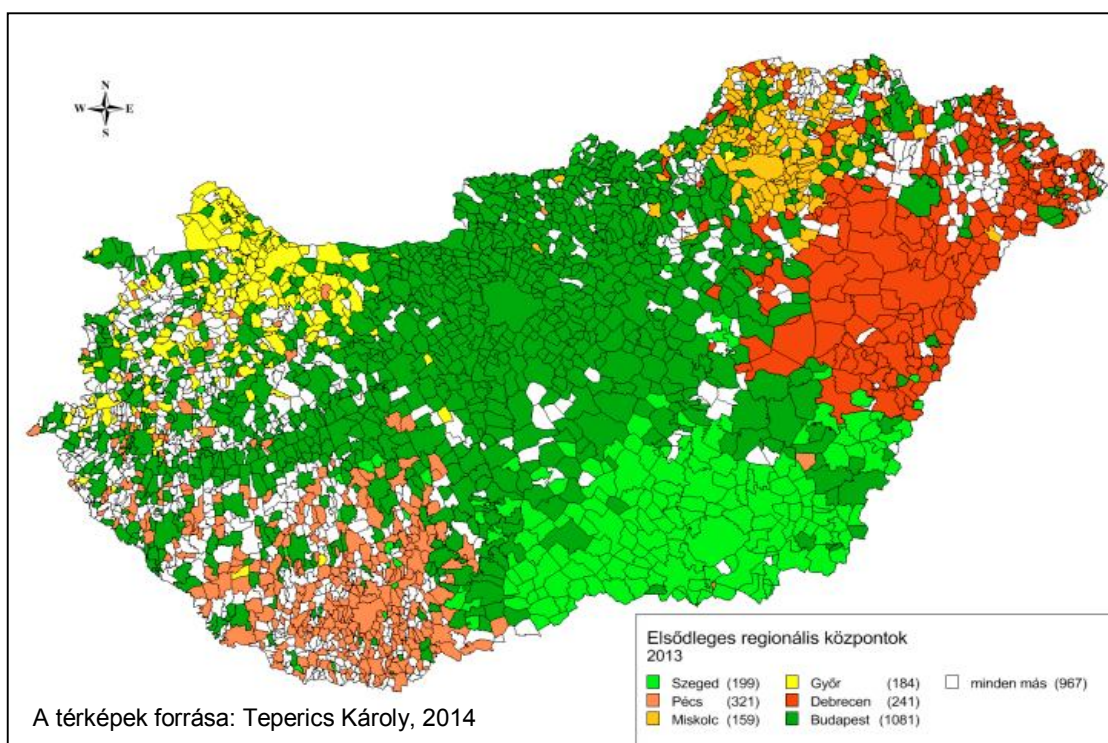
Informatikai Kar:

- informatikatanár
- könyvtárostanár

Zeneművészeti Kar:

- zenetanár

2.2. Levelező tagozaton jelenleg még nem folyik képzés.

A magyarországi tudományegyetemek beiskolázási vonzáskörzetei

7. A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT KÜLSŐ KAPCSOLATRENDSZERE

1) A DExpo, a Debreceni Egyetem kiemelt jelentőségű beiskolázási rendezvénye 2014. november 19–20-án közel 4000 résztvevőt vonzott.

Az idén már kilencedik alkalommal megrendezett beiskolázási fórum jelentőségét mutatja, hogy a tavalyi résztvevők több mint fele a Debreceni Egyetemet választotta továbbtanulása helyszínéül. A plenáris előadások és kari tájékoztatók mellett igen népszerűek voltak a szabadon látogatható tanórák. A látogatók emellett megismerkedhettek a különböző campusokkal és a kollégiumokkal is.

Maticsák Sándor tanárképzési főigazgató a DExpo mindkét napján előadást tartott a tanárképzésről. Az Auditórium Maximum népes hallgatósága az előadás után elsősorban a felvételi ponthatárookra, az egyes szakokra való bejutási lehetőségekre, az emelt szintű érettségi feltételeire és a nyelvvizsga-követelményekre volt kíváncsi. A Tanárképzési Központ külön standját ugyanezekkel a kérdésekkel keresték fel a felvételizni vágyó diákok.

2) 2014. október 17-én, a Szaktárnet-pályázat keretében a Debreceni Egyetem főépületében megrendezett **kerekasztal-beszélgetés**en a tanárképzésben érintett négy kar (Bölcsészettudományi, Természettudományi és Technológiai, Informatikai, Zeneművészeti) dékánjai, oktatási és tudományos dékánhelyettesei, tanulmányi osztályvezetői tekintették az új, ún. osztatlan tanárképzés feladatait, valamint a Tanárképzési Központtal való együttműködés lehetőségeit. A Tanárképzési Központ vezetői beszámoltak az eddig végzett munkájukról és felvázolták a közeljövő feladatait a graduális és posztgraduális képzésben.

3) A Debreceni Egyetem Tanárképzési Központja nagy hangsúlyt helyez országos vonatkozásban és külföldön kapcsolatrendszerének ápolására is. A TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0009 (Szakmai szolgáltató és kutatást támogató regionális hálózatok a pedagógusképzésért az Észak-Alföldi régióban) című pályázat keretében 2015. február 13–14-én **országos kerekasztal-beszélgetést** szervezett több mint 80 résztvevővel – többek között az ELTE, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Szegedi Tudományegyetem, az egri Eszterházy Károly Főiskola és a Nyíregyházi Főiskola tanárképzési főigazgatói és oktatási dékánhelyettesei jelenlétében – az új típusú, osztatlan, kétszakos tanárképzés aktuális problémáiról.

Az intézmények képviselői megállapították, hogy az új, 2013-ban indult képzési forma számos részletkérdése még finomításra vár, s olyan kérdésekre keresték a választ, mint pl. az általános és középiskolai tanárképzés szétválasztása, a három év közös képzési szakasz utáni irányválasztás, a régi és új típusú képzések közötti átjárhatóság szabá-

lyozása, a szakdolgozat, a kétszer féléves gyakorlótanítás keretrendszerének kidolgozása, a PhD képzés stb.

4) A konferencia folytatásaként a Tanárképzési Központ részt vett a TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0014 (Pedagógusképzést segítő hálózatok továbbfejlesztése a Dél-Dunántúli régióban) című pályázat keretében 2015. május 11-12. között Pécsen meg-szervezett **műhelykonferencián** is.

A két országos rendezvény résztvevői abban állapodtak meg, hogy a felmerülő gyakorlati problémákat, az elmúlt évek tapasztalatai alapján összegzett módosító indítványokat közösen juttatják el a Magyar Rektori Konferenciához azzal a kéréssel, hogy tárgyaljanak a Tanárképző Központok által közösen megfogalmazott ajánlásokról, és juttassák el azt a törvényalkotókhoz.

5) A Debreceni Egyetem Finnugor Nyelvtudományi Tanszéke és a Debreceni Akadémiai Bizottság Nyelvtudományi Munkabizottsága 2015. március 6-án **ünnepi konferenciát** szervezett a debreceni finn- és finnugoroktatás centenáriuma alkalmából. A rendezvény lehetőséget adott arra, hogy a Jyväskyläi Egyetem delegációjával a Tanárképzési Központ főigazgatója és munkatársai kerekasztal megbeszélésen eszmecserét folytassanak a két ország tanárképzési helyzetéről, aktuális kérdéseiről.

8. A TANÁRKÉPZÉSI KÖZPONT JÖVŐBELI KOMMUNIKÁCIÓJA

A Debreceni Egyetem a kezdetektől fogva nagy hangsúlyt fektetett a tanárképzésre. Intézményünk sok évtizede magasan képzett tanárokat bocsát ki, akik sikeresen helyálltak és helytállnak egyrészt a magyar közoktatás, a köznevelés és a művészeti oktatás különféle területein, másrészt ők alkották és alkotják ma is a tudományos és művészeti felsőoktatás legfontosabb bázisát. Egyetemünkön jelenleg a bölcsészettudományi-, a természettudományi és technológiai, a zeneművészeti és az informatikai karokon folyik tanárképzés. Tevékenységüket a Tanárképzési Központ koordinálja, szoros együttműködésben a gyakorlóiskolákkal, valamint a debreceni és más kelet-magyarországi partneriskolákkal. Törekvésünk, hogy az eddigi regionális vezető szerepünket megőrizzük és a következő években tovább erősítsük. Célunk, hogy a közeljövőben minél több hallgató vonzzunk a tanári pályára, amely, úgy tűnik, az életpályamodell kialakításával és a különféle ösztöndíjakkal (legfőképpen a Klebersberg-ösztöndíjjal) egyre csábítóbbnak tűnik a felsőoktatásba belépő ifjúság számára.

A Tanárképzési Központ nemcsak a tanárképzésben részt vevő karok munkájának összehangolását és mindennapi tevékenységüket kívánja a jövőben is segíteni, hanem a jelenlegi sokszínű képzés összehangolását, a kétciklusú és az osztatlan képzés feltételrendszerének kialakítását és működtetését is továbbfolytatni. A Debreceni Egyetemen jelenleg kétféle tanárképzés folyik párhuzamosan. A kétciklusú képzés (az ún. bolognai rendszer) keretében, a közismereti tanárszakokon az alapképzés (BA, BSc) elvégzése, az ún. tanári minor szak – és azzal együtt a pedagógiai modulok – teljesítése után a hallgatók továbbléphetnek a két és fél éves mesterképzésbe, ahol immáron kétszakosként tanulhatnak. A zeneművésztanár és zenetanár szakokon a képzési idő két, illetve négy félév, a zenetanárképzés egyszakos. A közismereti és a zeneművész/zenetanár szakokon a képzés egyharmadában pedagógiai tárgyakat kell tanulni, kétharmadában pedig a szakos munka folyik. Ez a képzés kifutó jellegű, 2016 után már nem lehet rá jelentkezni.

2013-ban indult el az ún. osztatlan tanárképzés, amely egyetemi szinten 5+1 éves (itt közép-iskolai/zeneművészeti szakközépfiskolai tanárokat képzünk), főiskolai nívón

pedig 4+1 éves (ennek végén általános iskolai/zeneiskolai tanárokat bocsátunk ki). De vannak olyan tanárszakok, mint a hon- és népismeret, a könyvtárostánár, az erkölcs- és etikatanár, a közösségi művelődés tanára, melyek képzési ideje 4+1 év, ám a megszerzett diploma általános iskolai és középiskolai szinten is feljogosít tanításra. A „plusz egy év” azt jelenti, hogy a hallgatók a tíz, ill. nyolc féléves egyetemi tanulmányaik után egy teljes tanévet az iskolákban tölthetnek, ahol testközelből tapasztalhatják meg a tanári pálya szépségeit (és nehézségeit), és leshetik el mentoraiktól, gyakorlatukat irányító tanáraiktól e szakma fortélyait. Már az eddigi két év tapasztalatai alapján is látszik, hogy ez a kétszakos képzési forma népszerű a diákok között, ráadásul egyre többen választanak olyan, első pillantásra meglepő, kétfajta szakterületet kombináló szakpárokat, mint pl. angol–matematika, német–kémia, magyar–matematika. Reméljük, a hozzánk érkező tanárjelöltek száma a közeljövőben emelkedni fog, ennek érdekében igyekszünk aktív hallgatói marketing tevékenységet folytatni, rendszeres tájékoztatókat és kedvcsináló előadásokat tartani az érdeklődő diákoknak – nemcsak a egyetem berkein belül, hanem ellátogatunk a régió sok iskolájába, és személyesen mutatjuk be az érdeklődő középiskolásoknak e pálya szépségeit.

Egyetemünkön jelenleg az angol, német, magyar, történelem, valamint a biológia, fizika, földrajz, kémia, matematika és az informatika azok a tanárszakok, amelyek egymással tetszés szerint párosíthatók. A hon- és népismeret, latin, orosz, a könyvtárostánár, valamint a 2016/2017. tanévtől a francia és a holland szakokat csak az előbb felsorolt ún. első tanárszakok valamelyikéhez párosítva lehet választani. A Zeneművészeti Karon zeneművésztanár és zenetanár szakokon lehet tanulni. Reméljük, hogy a közeljövőben a kínálatot tovább tudjuk bővíteni, jelenleg akkreditáció alatt áll az egészségügyi tanár szak, melyet az egyetem egészségügyi karán kívánunk indítani, s amellyel nagy hiány pótlására nyílna lehetőségünk a képzési palettán. A régióban ugyanis nincs olyan felsőoktatási intézmény, ahol olyan pedagógusokat képeznének, akik képesek az alapképzésben vagy más felsőfokú végzettség keretében szerzett szakképzettségre, illetőleg ismeretekre alapozva a közoktatásban, a szakképzésben és a felnőttképzésben, az iskolai egészségfejlesztéssel kapcsolatos oktatási, pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok elvégzésére.